

॥ सञ्जय उवाच ॥ अकरोत्तुमुलं युद्धं भीष्मः शान्तनवस्तदा । भीमसेनभयादिच्छन् पुत्रांस्तारयितुन्तव । २०८०
पूर्वार्धे तु महारौद्रं राज्ञां युद्धमवर्त्तत । कुरुणां पाण्डवानाञ्च मुख्यशूरविनाशनं ।
तस्मिन्नाकुलसङ्ग्रामे वर्त्तमाने महाभये । अभवत्तुमुलः शब्दः संस्पृशन् गगनं महान् ।
नदद्भिश्च महानगैर्द्वेषमाणैश्च वाजिभिः । भेरीशङ्खाननादैश्च तुमुलं समपद्यत ।
युयुत्सवस्ते विक्रान्ता विजयाय महाबलाः । अन्योऽन्यमभिगर्जन्तो गोष्ठेषु वृषभा इव ।
शिरसां पात्यमानानां समरे निशितैः शरैः । अश्वदृष्टिरिवाकाशे बभूव भरतर्षभ । २०८५
कुण्डलोष्णीषधारीणि जातरूपोज्ज्वलानि च । पतितानि स्म दृश्यन्ते शिरांसि भरतर्षभ ।
विशिखोन्मथितैर्गात्रैः शिरोभिश्च सकुण्डलैः । सहस्ताभरणैश्चान्यैरभवच्छादिता मही ।
कवचोपहितैर्गात्रैर्भुजैश्च समलङ्कृतैः । मुखैश्च चन्द्रसङ्काशैरक्तान्तनयनैस्तथा ।
गजवाजिमनुष्याणां सर्वगात्रैश्च भूषते । आसीत् सर्वा समाकीर्णा मुहूर्त्तेन वसुन्धरा ।
रजोमेघैश्च तुमुलैः शस्त्रविद्युत्प्रकाशिभिः । आयुधानाञ्च निर्घोषः स्तनयितुसमोऽभवत् । २०९०
स संप्रहारस्तुमुलः कटुकः शोणितोदकः । प्रावर्त्तत कुरुणाञ्च पाण्डवानाञ्च भारत ।
तस्मिन् महाभये घारे तुमुले लोमहर्षणे । ववर्षुः शरजालानि क्षत्त्रिया युद्धदुर्मदाः ।
क्रोशन्ति कुञ्जराश्चात्र शरवर्षप्रतापिताः । तावकानां परेषाञ्च पर्यधावन् समुद्यताः ।
संरन्ध्रानां च बीराणां धीराणामतितेजसा । धनुषां तलघोषेण न प्राज्ञायत किञ्चन ।
उत्थितेषु कबन्धेषु सर्वतः शोणितोदके । अपरे पर्यधावन्त नृपा रिपुबधोद्यताः । २०९५
शरशक्तिगदाभिश्च खड्गैश्चामिततेजसः । निजघ्नुः समरेऽन्योन्यं शूराः परिघबाहवः ।
बभ्रमुः कुञ्जराश्चात्र शरैर्विद्धा निरङ्कुशाः । अश्वश्च पर्यधावन्त हतारोहा दिशो दश ।
उत्पत्य निपतन्त्यन्ये शरघातप्रपीडिताः । तावकानां परेषाञ्च पर्यधावन् समन्ततः ।
बाह्वनामुत्तमाङ्गानां कार्मुकानां तथैव च । गदानां परिघाणाञ्च हस्तानाञ्चोरुभिः सह ।
पादानां भूषणानाञ्च केयूराणाञ्च सर्वशः । राशयश्चात्र दृश्यन्ते भीमभीष्मसमागमे । २१००
अश्वानां धावमानानां कुञ्जराणां निवर्त्ततां । सङ्गताः स्म प्रदृश्यन्ते तत्र तत्र विश्राम्यते ।
गदाभिरसिभिः प्रासैर्वाणैश्चानतपर्वभिः । जघ्नुः परस्परं तत्र क्षत्त्रियाः कालचोदिताः ।
अपरे बाहुभिर्बीरा नियुद्धकुशला युधि । बद्धधा समसज्जन्त आयसैः परिघैरिव ।
मुष्टिभिर्जानुभिश्चैव तलैः कीलैर्विश्राम्यते । अन्योऽन्यं जघ्निरे बीरास्तावकाः पाण्डवैः सह ।
पतितैः पात्यमानैश्च विचेष्टद्भिश्च भूतले । घोरमायोधनं जज्ञे तत्र तत्र नरेश्वर । २१०५
विरथा रथिनश्चात्र निस्त्रिंशबरधारिणः । अन्योऽन्यमभ्यधावन्त परस्परवधैषिणः ।
ततो दुर्योधनो राजा कालिङ्गैर्बद्धमिर्वृतः । पुरस्कृत्य रणे भीष्मं पाण्डवानभ्यवर्त्तत ।
तथैव पाण्डवाः सर्वे परिवार्य वृकोदरं । भीष्ममभ्यद्रवन् क्रुद्धा रणे रभसवाहनाः ।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि सङ्कुलयुद्धे सप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७० ॥